

TISKOVÁ ZPRÁVA

Relikviář svatého Maura dostane novou muzejní expozici. O autorovi návrhu rozhodla architektonická soutěž

Praha, 27. dubna 2015

Státní hrad a zámek Bečov už ví, jak za dva roky představí svůj největší poklad – románský relikviář svatého Maura. V architektonické soutěži, kterou uspořádal Národní památkový ústav, byl vybrán návrh pražského ateliéru SGL projekt. Jeho řešení umožní připravit expozici, jež bude rozvíjet jednotlivé příběhy relikviáře počínaje jeho vznikem v první třetině 13. století a osudem svatého Maura přes putování do Čech v 19. století, ukrytí relikviáře před koncem druhé světové války po jeho detektivní vypátrání a následné restaurování. Speciální důraz bude kladen na potřeby a zájmy různých typů návštěvníků včetně dětí, počítá se například i s poutníky. Nová expozice naváže na nynější, návštěvnicky velmi ceněný princip gradace poznání a pochopení fenoménu vzácné památky s vyvrcholením prohlídky v trezorové místnosti. Nové prostory umožní jednak rozšíření expozice o další oblasti (například budou moci být představeny unikátní předměty související s restaurováním), jednak návštěvníci, kteří budou chtít rozjímat, budou moci setrvat u relikviáře delší dobu nebo se k němu vracet.

Expozice vzniká jakou součástí záměru vzorově obnovit celý areál bečovského hradu a zámku, který byl v roce 2010 v ještě přípravné fázi oceněn prestižní cenou Evropské unie Europa Nostra v kategorii projekt, výzkum. Jednokolová architektonická soutěž na výtvarné a prostorové řešení nové tematické expozice relikviáře sv. Maura na státním hradě a zámku Bečov byla vyhlášena 19. února 2015 a jejím předmětem bylo vytvořit vizuální koncept volně přístupné expozice památky v tzv. Pluhovských domech. Expozice muzejně-galerijního typu bude prezentovat románskou zlatnickou památku evropského významu z hlediska uměleckohistorického, sakrálního i historického a zároveň umožní srozumitelné předávání těchto informací a významů i nejmladším návštěvníkům hravou formou.

Do konce lhůty pro podání přihlášek, tedy do 7. dubna, se sešlo devět projektů, z nichž porota složená z nezávislých expertů a doplněná odborníky Národního památkového ústavu (včetně kastelána hradu Bečov Tomáše Wizovského), dalších zainteresovaných institucí a zástupce arcibiskupství vybrala 15. dubna návrh ateliéru SGL projekt, s. r. o.

Porota podle slov předsedkyně Blanky Kreibichové z Národního technického muzea ocenila, že v řešení hraje hlavní roli světlo, které trezorové místnosti, v níž je relikviář uložen, dodává atmosféru „chrámového“ prostoru a dalším interiéřům, v nichž bude expozice umístěna, pak ponechává strohý charakter souznící s jejich památkovou podstatou. Zároveň porota ocenila, že návrh splňuje požadavky návštěvníckého provozu, dobře definuje krátkou a dlouhou variantu návštěvnícké cesty expozicí a zohledňuje také zájmy i potřeby různých typů návštěvníků – dětí, poutníků ad.

„Hrad Bečov představuje v souboru památek spravovaných Národním památkovým ústavem mimořádný autentický celek, kterému je třeba věnovat velkou pozornost. Jeho plánovanou obnovu a následnou prezentaci vnímáme jako vzorový projekt prvotřídního významu, který by se mohl stát příkladem pro další obnovy nejen státních památek ale i ostatních investorů. Výsledky architektonické soutěže na řešení expozice relikviáře potvrdily, že se vyplácí jít mnohdy složitější cestou výběru projektanta podle kvality návrhu, nikoli jen jeho ceny. Věřím, že vítězný tým, který má

za sebou řadu úspěšných projektů, se úkolu shostí zodpovědně,“ uvedla k soutěži Naděa Goryczková, generální ředitelka Národního památkového ústavu.

Řešení expozice umožní poznat rozličná témata, jichž se relikviář dotýká, a odkrýt jednotlivé vrstvy jeho příběhu – od vzniku v prostředí středověkého mužského kláštera na území dnešní Belgie přes jeho vlastnění rodem Beaufortů, společnou cestu do Čech, ukrytí vzácné památky pod podlahu kaple na sklonku druhé světové války a objevení v 80. letech až po mimořádně náročné restaurování celého díla. V rámci celého příběhu bude pozornost také věnována významům, jichž relikviář v průběhu času a s měnící se společností nabýval a zase pozbýval, a také uměleckým a uměleckořemeslným hodnotám, které nese a jež mají kořeny i v době výrazně předcházející datu vzniku této památky. V ideálním případě by mohli první návštěvníci spatřit relikviář v novém prostředí již v roce 2017.

Národní památkový ústav je největší příspěvkovou organizací Ministerstva kultury ČR. Současnými zákony, zejména pak zákonem památkovým, je mu svěřena řada odborných úkolů v oblasti státní památkové péče. Poskytuje např. odborné podklady pro rozhodnutí výkonných orgánů, metodicky působí na sjednocení přístupů v oblasti záchrany a rozvíjení hodnot památkového fondu na území ČR a vede jeho soupis. Aktivně zasahuje do procesu prohlašování jednotlivých věcí, objektů i území kulturními památkami ČR a zajišťuje v rámci svých možností jejich dokumentaci. V oblasti výkonu odborné složky památkové péče disponuje sítí 14 územních odborných pracovišť se sídlem v každém kraji. Jakožto vědecké pracoviště aktuálně pracuje na 29 projektech s příspěvkem z evropských grantů a 36 vědeckých projektech s příspěvkem od institucí České republiky. Věnuje se odborným školením v oblasti památkové péče. Ročně vydá zhruba 50 publikací. Odborné možnosti a znalosti zúročuje také v péči o více než 100 nemovitých kulturních památek, o něž se z pověření státu stará a které zpřístupňuje veřejnosti.

Vedle své role odborné složky v procesu památkové péče Národní památkový ústav spravuje více než sto nemovitých památek – hrady a zámky, významné klášterní areály (Plasy, Kladruhy u Stříbra, Sázava, Zlatá Koruna nebo Doksany), památky lidové architektury (Hamousův statek ve Zbečně, skanzeny Zubrnice, Vysočina a Příkazy) i technické památky 19. a 20. století (Důl Michal v Ostravě), z nichž většina je [přístupná](#) veřejnosti. Pečuje také o přibližně tři čtvrtě milionu sbírkových předmětů a též o historické zahrady a parky, typické součásti zámeckých i hradních areálů.

Kontakt:

Mgr. et Mgr. Jana Tichá, tisková mluvčí NPÚ, tel. 257 010 206, 724 511 225, ticha.jana@npu.cz

Mgr. Tomáš Wizovský, kastelán státního hradu a zámku Bečov, tel. 353 999 394, 606 666 423, wizovsky.tomas@npu.cz